

Для дієвості механізму забезпечення потреб економіки у конкурентоспроможних працівниках він повинен бути, по-перше, важливою органічною складовою загальнодержавного механізму становлення конкурентоспроможної економіки, по-друге, достатньо гнучким, щоб швидко реагувати на зміни, які відбуваються на конкурентному ринку, мати наступальну стратегію і виходити з концепції створення робочої сили як «товару» якісного і продуктивного, який забезпечує високу його вартість та доходи власникам.

С.В. Тютюнникова, д-р екон. наук (ХДУХТ, Харків)
Л.О. Мельнік, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Міжнародна інвестиційна позиція України відіграє важливу роль у визначенні зовнішньої та внутрішньої економічної політики держави. За сучасних обставин зростаючої взаємозалежності економік різних країн приплив та відтік іноземних капіталовкладень має велике значення для прийняття тих або інших економічних рішень.

Сучасна економічна теорія, як зазначає оксфордський вчений-економіст В. Фітцджеральд, передбачає необхідність державних регуляторних впливів на ринку. Це стосується, передусім, випадків захисту прав власності, корекції економічних умов та попередження монополізації ринків. Легко помітити, що усі ці випадки стосуються і регулювання процесу залучення та використання іноземних інвестицій.

Процес залучення іноземних інвестицій є доволі складним, на його ефективність впливають безліч чинників різного характеру (політичні, законодавчі, економічні, демографічні та інші), які перебувають у нерозривному зв'язку між собою та формують інвестиційний клімат у країні. Подолати негативні процеси, які блокують та перешкоджають залученню іноземних інвестицій в Україні, можливо лише на державному рівні.

Згідно із проведеними нами дослідженнями, можна підкреслити, що для України характерним є перевищення частки прямих іноземних інвестицій над портфельними, в динаміці суттєво збільшується частка прямих інвестицій у структурі інвестування, тоді як частка портфельних інвестицій в останні роки знижується. Це пояснюється нестабільністю політичної ситуації в країні, відсутністю розвинутої структури фондового ринку, недосконалістю законодавчої бази України. Слід також зазначити, що частина іноземних інвестицій являє собою схему ухилення від оподаткування вітчизняними підприємствами, які для її впровадження, спочатку виводять кошти за кордон, а потім інвестують у власні підприємства під виглядом іноземних інвестицій, що перешкоджає точній оцінці обсягів іноземних інвестицій в економіку України.

Усвідомлюючи важливість впливу іноземних інвестицій на ефективність розвитку України, головним завданням на короткострокову перспективу повинно бути удосконалення необхідної правової та організаційної бази для підвищення дієвості механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Для цього необхідно здійснити низку першочергових заходів з формування єдиних стратегічних цілей та послідовності економічних реформ, забезпечення незмінності та гарантованості захисту прав і свобод інвестора, а саме:

1. Сприяти концентрації грошових потоків на пріоритетних напрямках розвитку вітчизняної економіки;
2. Впровадити заходи щодо подолання дискретності та фрагментарності фінансового ринку, піднесення цілісності в наслідок врівноваженого розвитку всіх його сегментів;
3. Поширити реалізацію обласними державними адміністраціями навчальних програм серед бізнесменів з підготовки інвестиційних пропозицій, складання інвестиційних бізнес-планів, юридичного супроводу інвестиційних проєктів, управління інвестиційними проєктами. Передбачити механізми надання державою послуг щодо підвищення кваліфікації та атестації фахівців у сфері інвестиційної діяльності;
4. Суттєво розширити спектр заходів конкурентної політики, зокрема щодо запобігання антиконкурентним діям національних та іноземних інвесторів на українському ринку, удосконалити методики та критерії виявлення проявів недобросовісної конкуренції з урахуванням реалій сучасної української економіки;
5. Підготувати перелік заходів щодо посилення відповідальності представників органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування за вчинення корупційних та інших дискримінаційних дій щодо інвесторів;
6. Поширити практику укладання прозорих угод між інвесторами та владою щодо взаємних зобов'язань у сфері конкурентної поведінки бізнесу та конкурентної політики держави на певних ринках на визначений середньо- і довгостроковий період часу;
7. Сформувати на основі спільної розробки міністерств, а також галузевих об'єднань підприємств довгострокову програму державного та змішаного інвестування в розвиток телекомунікаційної, транспортної та енергетичної інфраструктури.